

**UCHWAŁA NR 844/XXXVI/17
RADY MIEJSKIEJ WĘGLIŃCA**

z dnia 31 października 2017 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy i Miasta Węglińca na rok 2018

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1875) oraz art.4¹ ust.2 i ust.5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 487 z późn. zm.) Rada Miejska Węglińca uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy i Miasta Węglińca na rok 2018 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Węglińca.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Waldemar Blauciak

Uzasadnienie

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi do zadań własnych gminy należy realizacja zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Realizacja tych działań prowadzona jest w postaci gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych. Podstawą do podjęcia działań związanych z opracowaniem nowego programu było zakończenie okresu obowiązywania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy i Miasta Węglińca na rok 2017. W związku z powyższym podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy i Miasta Węglińca na rok 2018 jest uzasadnione.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
DLA GMINY I MIASTA WĘGLINIEC
NA ROK 2018**

WĘGLINIEC 2017

Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy i Miasta Węgliniec na rok 2018, zwany dalej Programem określa strategię Gminy Węgliniec w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, w tym ograniczania szkód społecznych, ekonomicznych i zdrowotnych wynikających z nadużywania alkoholu oraz integrację społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Polityka rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie Gminy Węgliniec zawarta w niniejszym Programie stanowi rozwinięcie i kontynuację działań z zakresu profilaktyki uzależnienia od alkoholu prowadzonych w latach poprzednich i jest dostosowana do potrzeb lokalnych i możliwości podejmowania określonych czynności w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne oraz osobowe.

Podejmowanie powyższych działań, zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 487 z późn.zm) należy do zadań własnych gminy. Zgodnie z treścią tej ustawy działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych wykonuje się w szczególności poprzez: tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymywanie się od spożywania alkoholu; działalność wychowawczą i informacyjną, ograniczenie dostępności alkoholu; leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu; zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Ponadto, kierunki działań zawartych w Programie uwzględniają cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020 (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020).

I. Podstawy prawne Programu

Podstawy prawne Programu stanowią następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2016, poz. 487 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390).
3. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1875).
4. Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 – 2020 przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016–2020.
5. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020 (uchwała nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020).
6. Dolnośląski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na lata 2017 – 2020 (uchwała nr XXXII/1037/17 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 marca 2017 r. w sprawie przyjęcia do realizacji „Dolnośląskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na lata 2017 –2020).

II. Diagnoza problemu uzależnienia od alkoholu

II.1. Dane podstawowe:

W gminie Węgliniec zamieszkują wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. 8 354 osoby, w tym powyżej 18 roku życia – 6 836 osób. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił wsparcia materialnego 290 rodzinom, w tym 39 rodzinom na kwotę 110 864,00 zł z powodu uzależnienia bądź nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny. Stopa bezrobocia rejestrowanego na koniec grudnia 2016 r. wynosiła w powiecie zgorzeleckim 7,6% i była niższa niż na koniec grudnia 2015 r. o 1,2 (8,8%). Osoby bezrobotne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Zgorzelcu z gminy Węgliniec na koniec grudnia 2016 r. to 250 osób, w tym 141 kobiet. Osoby z prawem do zasiłku dla bezrobotnych to 19 osób, w tym 11 kobiet.

II.2. Zjawisko uzależnienia od alkoholu w Polsce

Wykres nr 1: Spożycie 100% alkoholu w przeliczeniu na jednego mieszkańca Polski w litrach w latach 2000-2015.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 2016.

Według danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2015 r. spożycie 100-proc. alkoholu w przeliczeniu na jednego mieszkańca Polski wyniosło 9,41 litra i oscyluje na poziomie roku poprzedniego, co obrazuje powyższy wykres. W strukturze spożywanych napojów alkoholowych największy jest udział piwa, który w dalszym ciągu wzrasta, następnie wyroby spirytusowe, w tym wódka, a na ostatnim miejscu znajduje się wino i miody pitne, co obrazuje wykres nr 2.

Wykres nr 2: Spożycie poszczególnych rodzajów napojów alkoholowych w przeliczeniu na 100% alkoholu (w litrach).

Źródło: Sprawozdanie z wykonania ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w okresie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2014 r. Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 2016.

W 2015 r. w ramach międzynarodowego projektu: „European School Survey Project on Alcohol and Drugs” (ESPAD) Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii zrealizowali badanie ankietowe „Używanie substancji psychoaktywnych przez młodzież w 2015 r.” wśród młodzieży w wieku 15-18 lat na terenie naszego kraju. Z badań wynika, iż występuje spadek wskaźników spożywania alkoholu oraz stabilizacji ulegają wskaźniki upijania się młodzieży w porównaniu dla lat wcześniejszych. Występuje również, wg badanych trend spadkowy w dostępności napojów alkoholowych oraz spadek zakupów piwa. Jednak niezmiennie od kilku lat najczęściej spożywanym napojem alkoholowym przez młodych ludzi jest piwo, które ok. 50% respondentów oceniła jako „łatwe do zdobycia”.

II.3. Dostępność napojów alkoholowych

Uchwałą nr 117/XL/2001 Rady Gminy i Miasta Węgliniec z dnia 29 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży, zasad usytuowania miejsc sprzedaży napojów alkoholowych, warunków sprzedaży napojów alkoholowych oraz wprowadzenia zakazu spożywania napojów alkoholowych w niektórych miejscach na terenie miasta i gminy Węgliniec, ustanowiono na terenie gminy Węgliniec limit punktów sprzedaży z przeznaczeniem do spożycia:

- poza miejscem sprzedaży – maksymalnie 80 punktów,
- w miejscu sprzedaży – maksymalnie 20 punktów.

Na terenie gminy Węgliniec w 2016 r. wydano 24 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym 22 zezwolenia dla punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i 2 zezwolenia dla punktu sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży. Dane dotyczące rynku napojów alkoholowych w gminie Węglinie obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 1 Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Węgliniec (stan na 31 grudnia 2016 r.).

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych								
poza miejscem sprzedaży				w miejscu sprzedaży				
według zawartości alkoholu				według zawartości alkoholu				
do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	powyżej 18%	razem	do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	powyżej 18%	razem	ogółem suma kolumn 4+8
7	8	7	22	1	0	1	2	24

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy i Miasta Węgliniec.

II.4. Zjawisko uzależnienia od alkoholu w Gminie Węgliniec

Wielkość problemu alkoholowego na terenie gminy Węgliniec na potrzeby opracowania niniejszego Programu oszacować można na podstawie danych statystycznych różnych instytucji, w tym Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwaną dalej Komisją.

Wskaźnikiem występujących wśród mieszkańców gminy Węgliniec problemów z nadużywaniem alkoholu jest liczba wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego, przyjętych do realizacji oraz prowadzenie postępowań przez Komisję.

Tabela nr 2 Postępowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Węglińcu.

Postępowanie Komisji					
rok 2014		rok 2015		rok 2016	
liczba rozpatrywanych wniosków	28	liczba rozpatrywanych wniosków	19	liczba rozpatrywanych wniosków	24
współwystępowanie przemocy	12	współwystępowanie przemocy	9	współwystępowanie przemocy	13
liczba wniosków złożonych do Sądu Rejonowego	13	liczba wniosków złożonych do Sądu Rejonowego	7	liczba wniosków złożonych do Sądu Rejonowego	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Węglińcu

O skali zjawiska nadużywania alkoholu, można także pośrednio wnioskować z danych związanych z problemami, jakie alkohol wywołuje w lokalnej społeczności, m.in. poprzez analizę

danych z Komisariatu Policji w Pieńsku dot. nietrzeźwości mieszkańców gminy oraz danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Węglińcu dot. postępowań w przypadku przemocy domowej w związku występowaniem alkoholu (tabela nr 2 i nr 3).

Tabela nr 3 Postępowanie Komisariatu Policji w Pieńsku w zakresie zatrzymania osób nietrzeźwych w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych.

Nietrzeźwość – zatrzymanie w celu wytrzeźwienia					
rok 2014		rok 2015		rok 2016	
liczba zatrzymań w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych	14	liczba zatrzymań w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych	8	liczba zatrzymań w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych	11

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Komisariatu Policji w Pieńsku.

Tabela nr 4 Postępowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Węglińcu w zakresie przemocy domowej.

Liczba interwencji domowych związanych z przemocą domową i współwystępowaniem alkoholu					
rok 2014		rok 2015		rok 2016	
liczba Niebieskich Kart	16	liczba Niebieskich Kart	15	liczba Niebieskich Kart	21
współwystępowanie alkoholu	12	współwystępowanie alkoholu	9	współwystępowanie alkoholu	13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Węglińcu.

III. Cele i zadania Programu

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych.
2. Udzielanie rodzinom w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

IV. Zadania Programu

IV. 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych:

- a) współpraca z ośrodkami, stowarzyszeniami, grupami wsparcia i placówkami służby zdrowia w zakresie leczenia osób uzależnionych, współuzależnionych i osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- b) współpraca z biegłymi sądowymi w zakresie leczenia i terapii osób uzależnionych od alkoholu oraz badań i opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,
- c) opłacanie kosztów powołania biegłych orzekających w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- d) dofinansowanie szkoleń i kursów dla osób działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- e) prowadzenie działalności informacyjnej o możliwościach pomocy dla osób uzależnionych od alkoholu i osób współuzależnionych,
- f) działania Komisji skierowane do osób uzależnionych i współuzależnionych w celu motywowania do podjęcia leczenia odwykowego.

IV. 2. Udzielanie rodzinom w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

- a) wspieranie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grup roboczych oraz realizacja działań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2016-2018,
- b) finansowanie usług psychologa świadczącego porady dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz osób z występującym problemem przemocy w rodzinie,
- c) wspieranie programów profilaktycznych dla mieszkańców gminy Węgliniec, w tym dzieci i młodzieży,
- d) dofinansowanie kursów, szkoleń itp., w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podnoszenia wiedzy i kompetencji osób świadczących pomoc i wsparcie,
- e) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i dążenie do integracji społecznej osób z problemem uzależnienia od alkoholu i przemocą w rodzinie poprzez współpracę z placówkami oświatowymi, placówkami ochrony zdrowia, Policją, kuratorami sądowymi i innymi przedstawicielami instytucji i jednostek pomocowych,

e) upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych, literatury tematycznej, wydawnictw i programów profilaktycznych o tematyce uzależnień i problemu przemocy w rodzinie.

IV. 3. Prowadzenie działalności profilaktycznej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, w szczególności wśród dzieci i młodzieży:

- a) finansowanie na terenie szkół zajęć pozalekcyjnych, których podstawowym celem będzie wszechstronny rozwój umysłowy, psychiczny, fizyczny i społeczny,
- b) dofinansowanie i koordynacja realizacji programów profilaktycznych w placówkach oświatowych działających na terenie gminy oraz współpraca z dyrektorami szkół i pedagogiem szkolnym,
- c) propagowanie i wspieranie trzeźwych obyczajów w ramach tworzenia alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez dofinansowanie zakupu materiałów i sprzętu niezbędnego do ich realizacji oraz finansowania wypoczynku zimowego i letniego z elementami profilaktyki,
- d) wspieranie różnego rodzaju działań profilaktycznych służących zdrowemu i trzeźwemu stylowi życia oraz promowaniu zachowań bez przemocy,
- e) finansowanie zakupów artykułów spożywczych, edukacyjnych, informacyjnych, sprzętu oraz innych produktów i usług niezbędnych do realizacji zajęć profilaktycznych i terapeutycznych oraz imprez profilaktycznych dla mieszkańców gminy Węgliniec,
- f) organizacja i finansowanie zajęć w formie warsztatów, kursów itp. z zakresu bezpieczeństwa i unikania niebezpiecznych sytuacji,
- g) organizowanie warsztatów, pogadanek i prelekcji dla dzieci i młodzieży o tematyce dotyczącej szkodliwości spożywania alkoholu i przemocy, w tym również przemocy rówieśniczej oraz cyberprzemocy.

IV. 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych:

- a) wspieranie działań podejmowanych przez stowarzyszenia abstynenckie na rzecz promowania abstynencji i zdrowego stylu życia,
- b) współpraca z innymi organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy, z terenu gminy i spoza gminy.

IV. 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

a) kontrola przestrzegania zasad sprzedaży napojów alkoholowych w sklepach i punktach gastronomicznych.

V. Realizatorzy Programu

Realizacja założeń Programu jest działaniem podejmowanym przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Węglińcu przy udziale następujących służb i instytucji:

1. Urzędu Gminy i Miasta Węglińiec,
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Węglińcu,
3. Placówek oświatowych z terenu gminy Węglińiec,
4. Placówek służby zdrowia z terenu gminy Węglińiec,
5. Komisariatu Policji w Pieńsku,
6. Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Zgorzelcu,
7. Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Węglińcu,
8. Innych podmiotów zobligowanych do podejmowania działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy,
9. Społeczności lokalnej.

VI. Termin realizacji Programu

Program jest kontynuacją założeń Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy i Miasta Węglińiec na rok 2017. Wdrażanie założeń niniejszego Programu rozpocznie się po jego uchwaleniu przez Radę Miejską Węglińca i będzie kontynuowane do końca 2018 roku.

VII. Źródła finansowania Programu i wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Program finansowany będzie ze środków własnych Gminy i Miasta Węglińiec pochodzących z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w pracach przysługuje wynagrodzenie w kwocie 12% minimalnego wynagrodzenia za każdy udział w posiedzeniu Komisji.
3. Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z tytułu w pracach Komisji otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 16% minimalnego wynagrodzenia za każdy udział w posiedzeniu Komisji.